

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри управління та освітніх технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидата педагогічних наук, професора **КУБІЩЬКОГО Сергія Олеговича** на дисертацію **РЕНЬ Госі** на тему: **«Формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів Китайської Народної Республіки засобами дуальної освіти»**, подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Актуальність дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті трансформації сучасного освітнього й виробничого середовища. Сучасний етап розвитку економіки та технологій потребує фахівців, які володіють не лише системою професійних знань, а й здатністю ефективно діяти в реальних виробничих умовах, працювати в команді, приймати самостійні рішення та швидко адаптуватися до професійних змін.

У системі вищої професійної освіти КНР особливого значення набуває пошук ефективних механізмів поєднання теоретичної підготовки студентів із практичною професійною діяльністю. Саме тому дуальна освіта розглядається як перспективний напрям модернізації професійної підготовки, що забезпечує наближення освітнього процесу до реальних потреб виробництва та сприяє формуванню професійної компетентності студентів у процесі безпосередньої взаємодії із професійним середовищем.

Водночас, активний розвиток цифрових технологій, оновлення змісту професійної діяльності та посилення вимог роботодавців до рівня підготовки випускників зумовлюють потребу в оновленні методичних підходів до професійної освіти. Це актуалізує необхідність наукового обґрунтування процесів удосконалення змісту формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти.

Таким чином, дисертаційне дослідження Рень Госі є своєчасним, соціально й педагогічно значущим, а його результати мають важливе значення для підсилення професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої професійної освіти КНР.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, представлені у дисертації Рень Госі, характеризуються достатнім рівнем обґрунтованості, що забезпечується логічною послідовністю дослідження, системністю викладу матеріалу та узгодженістю методологічного апарату із метою й завданнями роботи. Достовірність результатів дослідження підтверджується комплексним використанням теоретичних, емпіричних і статистичних методів, які дали змогу всебічно проаналізувати проблему формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти.

У процесі дослідження автором застосовано методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та систематизації наукових джерел, нормативних документів і матеріалів, що стосуються розвитку професійної освіти та дуальної підготовки в КНР. Це дозволило ґрунтовно розкрити теоретичні засади досліджуваної проблеми, уточнити зміст ключових понять та визначити особливості формування професійної компетентності студентів у системі вищої професійної освіти КНР. Використання діагностичних методів, педагогічного експерименту, методів кількісної й якісної обробки результатів, а також математичної статистики сприяло отриманню об'єктивних результатів дослідження та підтвердженню ефективності запропонованої методики формування професійної компетентності студентів засобами дуальної освіти.

Структура дисертації, логіка її побудови та характер викладу матеріалу свідчать про цілісність і наукову продуманість дослідження. Матеріал подано послідовно, із дотриманням внутрішньої логіки наукового пошуку, що забезпечує системне розкриття обраної проблематики відповідно до поставленої мети та визначених завдань. Композиція дисертації є виваженою та повністю відповідає вимогам до наукових робіт такого рівня. Робота складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків.

Структурні компоненти дисертації органічно поєднані між собою та послідовно підпорядковані досягненню мети дослідження. Така побудова роботи сприяє цілісному сприйняттю наукового матеріалу, забезпечує аргументованість теоретичних положень, логічність викладу результатів дослідження та обґрунтованість сформульованих висновків і практичних рекомендацій.

Анотації локалічно й змістовно репрезентують основні результати дослідження, відображають його наукову новизну, практичну значущість і ключові положення, що дозволяє сформулювати цілісне уявлення про зміст і результати дисертації.

У **вступі** належним чином обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено зв'язок роботи з науковими програмами та тематикою досліджень, чітко окреслено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, подано характеристику використаних методів. Також розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено інформацію щодо їх апробації, упровадження та публікаційної активності автора, що загалом підтверджує належний рівень виконання дисертації.

У **першому розділі** автором здійснено багатовимірний аналіз проблеми формування професійної компетентності студентів у контексті трансформації системи професійної освіти КНР та розвитку дуальної освіти. Структура розділу характеризується логічною послідовністю та науковою цілісністю, оскільки дослідження розгортається від аналізу стану наукової розробленості проблеми до конкретизації сутності професійної компетентності, її структурних компонентів і діагностичного апарату.

Позитивної оцінки заслуговує те, що дисертант не обмежується оглядом окремих наукових підходів, а здійснює систематизацію провідних концепцій компетентнісного підходу, розкриває еволюцію трактування поняття «професійна компетентність» та аналізує особливості реформування професійної освіти КНР у контексті державної освітньої політики. У розділі акцентовано увагу на таких тенденціях розвитку професійної освіти КНР, як інституціоналізація партнерства «коледж – підприємство», стандартизація результатів навчання, посилення практичної складової підготовки, цифровізація освітньо-виробничої взаємодії та орієнтація на формування ключових компетентностей майбутніх фахівців.

Автором здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних підходів до розуміння професійної компетентності як філософського і психолого-педагогічного феномену, її взаємозв'язку з професійним розвитком особистості, професійною мобільністю та здатністю до самореалізації. Важливо, що дисертант акцентує увагу на поєднанні когнітивного, ціннісного, діяльнісного та комунікативного аспектів професійної підготовки, а також обґрунтовує значення інтеграції теоретичного навчання й виробничої практики для професійного становлення студентів. Саме в цьому підрозділі простежується прагнення автора розкрити професійну компетентність не лише як результат освітнього процесу, а як інтегровану характеристику особистості, що формується у процесі взаємодії освітнього й виробничого середовища.

Детально розкрито сутнісно-змістову характеристику професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР. Автором обґрунтовано структуру досліджуваної якості та визначено її компоненти: інтелектуально-знаннєвий, ціннісно-орієнтаційний, творчо-інноваційний і діалогічний-комунікативний. Кожен із компонентів змістовно схарактеризовано через його функціональне значення у професійній підготовці майбутніх фахівців. Зокрема, інтелектуально-знаннєвий компонент пов'язується із системою професійних знань та здатністю до їх практичного застосування; ціннісно-орієнтаційний – із професійною мотивацією, етичними орієнтирами та готовністю до саморозвитку; творчо-інноваційний – із здатністю до вирішення нестандартних професійних завдань та адаптації до технологічних змін; діалого-комунікативний – із готовністю до професійної взаємодії та командної роботи. Такий підхід дозволив автору комплексно розкрити зміст професійної компетентності студентів у контексті дуальної освіти.

Обґрунтовано критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР. Визначені когнітивно-аналітичний, мотиваційно-ціннісний, конструктивно-інноваційний і соціально-комунікативний критерії логічно співвіднесені зі структурними компонентами професійної компетентності.

Позитивної оцінки заслуговує деталізація показників кожного критерію, що дозволило автору сформувавши цілісний діагностичний апарат дослідження. Зокрема, серед показників виокремлено повноту професійних знань, здатність до аналізу виробничих ситуацій, готовність до професійного саморозвитку, ініціативність у виконанні професійних завдань, здатність до командної роботи та професійної комунікації. На цій основі автором визначено рівні сформованості професійної компетентності, що стало важливим підґрунтям для організації подальшого експериментального дослідження.

Загалом перший розділ дисертації характеризується ґрунтовністю теоретичного аналізу, логічністю наукового викладу та системністю дослідницького підходу. Автору вдалося не лише узагальнити наукові підходи до проблеми формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти, а й створити належне теоретико-методологічне підґрунтя для подальшого розроблення методики та структурно-функціональної моделі досліджуваного процесу.

У **другому розділі** представлено цілісне теоретико-методичне обґрунтування авторської методики формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР в умовах інтеграції освітньої та виробничої підготовки. У розділі репрезентовано комплексно авторський підхід та практичну спрямованість розробленої методики.

Позитивної оцінки заслуговує те, що автор розглядає процес формування професійної компетентності не лише як результат засвоєння системи професійних знань і вмінь, а як цілісний процес професійного становлення особистості майбутнього фахівця в умовах взаємодії закладу освіти та виробничого середовища. У роботі обґрунтовано цілі, завдання та зміст професійної підготовки студентів засобами дуальної освіти, акцентовано увагу на необхідності поєднання академічного навчання з реальними потребами сучасного виробництва, розвитку професійної мобільності, комунікативності, здатності до професійної взаємодії та саморозвитку.

Важливим науковим здобутком розділу є ґрунтовне обґрунтування психолого-педагогічних умов формування професійної компетентності студентів. Автор переконливо доводить, що ефективність цього процесу забезпечується створенням інтегрованого освітньо-виробничого середовища, у межах якого відбувається поєднання теоретичної підготовки з виробничою практикою, розвиток професійної мотивації, залучення студентів до проблемно-проектної діяльності та забезпечення системної взаємодії між студентами, викладачами й представниками підприємств. Цінність дослідження підсилюється тим, що автором не лише визначено психолого-педагогічні умови, а й обґрунтовано специфічні принципи їх реалізації, серед яких інтеграція теоретичного та практичного компонентів підготовки, аксіологізація професійного навчання, проблемно-проектна організація освітнього процесу, наставницька взаємодія та інституційна узгодженість діяльності закладу освіти й підприємства.

Особливої уваги заслуговує розроблена автором структурно-функціональна модель формування професійної компетентності студентів засобами дуальної освіти, яка має комплексний характер та охоплює концептуально-цільовий, змістово-організаційний і діагностико-результативний блоки. Автору вдалося забезпечити логічний взаємозв'язок між теоретичними засадами дослідження, психолого-педагогічними умовами, змістом професійної підготовки та механізмами оцінювання результативності запропонованої методики.

Практична значущість другого розділу посилюється детальним описом методичного супроводу процесу формування професійної компетентності студентів. У розділі обґрунтовано доцільність використання проектно-зорієнтованого, проблемно-евристичного та контекстного навчання, інтерактивних форм організації освітнього процесу, виробничих практик, наставництва, цифрових інструментів професійної взаємодії та спільних освітньо-виробничих проектів. Важливим практичним результатом є розроблення авторського проекту «Наставницько-сертифікаційна підтримка професійного зростання», спрямованого на посилення партнерської взаємодії між закладами освіти та підприємствами та забезпечення професійного розвитку студентів у реальному виробничому середовищі.

У третьому розділі представлено результати експериментальної перевірки ефективності розробленої автором методики формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти. Розділ характеризується належним рівнем організації дослідно-експериментальної роботи, послідовністю викладу результатів та аргументованістю отриманих висновків.

Позитивної оцінки заслуговує те, що автором детально висвітлено організацію та логіку проведення педагогічного експерименту, який здійснювався на базі закладів вищої професійної освіти КНР – Піндіншаньського політехнічного коледжу, Професійно-технічного коледжу Піндіншань та Хенанського інституту контролю якості. До дослідно-експериментальної роботи було залучено 210 студентів спеціальностей «Транспортні технології», «Механічна інженерія» та «Електротехніка та автоматизація», які були розподілені на контрольну та експериментальну групи. Реалізація авторської методики здійснювалася у взаємодії з підприємствами-партнерами дуальної освіти, виробниче середовище яких використовувалося як база для проходження практичної підготовки, виконання професійно орієнтованих проєктів, виробничих кейсів, стажувань і наставницької підтримки студентів».

Важливим здобутком розділу є ґрунтовний аналіз результатів констатувального етапу експерименту, в межах якого автором визначено вихідний стан сформованості професійної компетентності студентів за всіма структурними компонентами. Проведене дослідження дозволило встановити переважання адаптивно-підготовчого рівня сформованості професійної компетентності, що підтвердило необхідність удосконалення професійної підготовки студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти.

Особливу увагу в розділі приділено змісту та механізмам реалізації формувального етапу експерименту. Автором послідовно розкрито особливості впровадження розробленої методики, що передбачала інтеграцію освітньої та виробничої діяльності, використання проєктно-зорієнтованого, проблемно-евристичного та контекстного навчання, інтерактивних форм організації освітнього процесу, наставництва, виробничих практик та спільних освітньо-виробничих проєктів. Практичну цінність роботи підсилює реалізація авторського проєкту «Наставницько-сертифікаційна підтримка професійного зростання», який забезпечував розвиток професійної взаємодії студентів із представниками виробничого середовища та сприяв формуванню професійної мобільності, комунікативності й готовності до професійного саморозвитку.

Переконаливість результатів дослідження забезпечується проведенням кількісного та якісного аналізу отриманих результатів, а також використанням методів математичної статистики для підтвердження достовірності експериментальних даних. Автором зафіксовано позитивну динаміку сформованості професійної компетентності студентів експериментальних груп за всіма структурними компонентами, що свідчить про ефективність запропонованої методики та доцільність її впровадження у систему вищої професійної освіти КНР.

Висновки відображають результати виконання дисертації відповідно до визначеної мети і поставлених завдань.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується також позитивними результатами впровадження матеріалів дисертації в освітній процес кількох освітніх закладів.

Список використаних джерел свідчить про те, що під час роботи було проаналізовано сучасні результати наукових досліджень.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у тому, що *вперше*:

– обґрунтовано сутнісну характеристику професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів Китайської Народної Республіки – як інтегровану особистісно-професійну якість, що поєднує фахові знання, практичні вміння, ціннісні орієнтації та здатність до саморозвитку, забезпечуючи готовність і спроможність ефективно здійснювати професійну діяльність у сучасному соціально-економічному середовищі;

– сформульовано, що формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів засобами дуальної освіти – це цілеспрямований і керований процес інтеграції теоретичної підготовки та професійної практики у партнерській взаємодії закладу освіти й підприємства, спрямований на розвиток фахових знань, практичних умінь, ціннісних орієнтацій і здатності до саморозвитку, що забезпечують готовність студентів до ефективної професійної діяльності в сучасному соціально-економічному середовищі;

– виявлено, що засоби дуальної освіти – це сукупність педагогічних, організаційних та виробничо-практичних інструментів, форм і механізмів взаємодії закладу освіти та підприємства, що забезпечують інтеграцію теоретичної підготовки з професійною діяльністю у реальному виробничому середовищі та спрямовані на цілеспрямоване формування професійної компетентності студентів;

– розроблено структурно-компонентну змістову досліджуваної якості: інтелектуально-знаннєвий компонент – відображає систему фахових знань і здатність до їх аналітичного осмислення та практичного застосування в реальних виробничих ситуаціях; ціннісно-орієнтаційний компонент визначає сформованість професійних переконань, етичних орієнтирів, соціальної відповідальності та внутрішньої мотивації до професійного зростання; творчо-інноваційний компонент характеризує готовність студента до розв’язання нестандартних професійних завдань, участі в проєктній та дослідницькій діяльності, адаптації до технологічних змін; діалогічно-комунікативний компонент – охоплює здатність до ефективної професійної взаємодії, командної роботи та конструктивного діалогу в системі «заклад освіти – підприємство»;

– сформульовано психолого-педагогічні умови формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти, що сприяють інтеграції теоретичних знань з практичними навичками в умовах дуальної логіки освіти та відповідно до специфіки освітнього середовища коледжів КНР, а саме: проєктування освітньо-виробничого середовища, що сприяє розвитку вмінь оперувати спеціальними знаннями у процесі розв’язання професійно значущих ситуацій; інтеграція аксіологічного змісту підготовки з виробничими практиками; організація проблемно-проєктного освітнього простору; налагодження системної навчально-виробничої взаємодії студентів, викладачів і представників підприємств; забезпечення інтегрованого навчально-виробничого простору на засадах узгодженої взаємодії коледжу й підприємства;

– розроблено та обґрунтовано структурно-функціональну модель формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти, що включає три взаємопов’язані блоки: методологічно-цільовий (визначає концептуальні орієнтири), змістово-процесуальний (репрезентує логіку інтеграції академічного та практичного навчання), організаційно-функціональний (описує педагогічні технології, форми та засоби реалізації), а також критеріально-діагностичний (забезпечує об’єктивне оцінювання сформованості компетентності). В основі побудови моделі покладено принципи концептуальності, системності, керованості, ефективності та відтворюваності;

уточнено:

– критеріально-показникові прояви професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР у зв’язку – когнітивно-аналітичний критерій (повноту та системність професійних знань, здатність до аналізу виробничих ситуацій, уміння інтегрувати теоретичні знання з практичною діяльністю в умовах дуального навчання), мотиваційно-ціннісний критерій (усвідомлення соціальної значущості професії, готовність до дотримання професійної етики, стійка мотивація до саморозвитку й професійного зростання), конструктивно-інноваційний критерій (ініціативність у виконанні виробничих завдань, здатність до проєктування та оптимізації професійних рішень, готовність до впровадження інновацій у професійну діяльність), соціально-комунікативний критерій (вміння працювати в команді, здатність до конструктивного професійного діалогу, сформованість навичок виробничої комунікації та партнерської взаємодії);

удосконалено методичний супровід процесу формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти, що включає адаптацію

змісту навчальних дисциплін до потреб ринку праці, активізацію особистісної відповідальності студентів та використання інтерактивних форм навчання.

набули подальшого розвитку теоретично-методологічні та технологічні аспекти професійної підготовки студентів вищих коледжів КНР, особливо в контексті узгодженості змісту освітніх програм з актуальними вимогами ринку праці країни в умовах соціально-економічних викликів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробленні та впровадженні в освітній процес вищих професійних коледжів: методики формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР засобами дуальної освіти в процесі професійної підготовки, шляхом застосування педагогічних технологій (проектно-зорієнтованого та проблемно-евристичного навчання, контекстного навчання, інформаційно-комунікаційні технології), форм організації освітньої діяльності (інтерактивні лекції, лекції-дискусії, лекції-мозкові штурми, практичні й лабораторні заняття, виробничі практики, консультації, майстер-класи за участю представників підприємств, навчально-виробничі проекти, командні сесії, професійні тренінги, інтенсиви), груп методів (розвитку інтелектуально-аналітичних умінь, стимулювання ціннісно-мотиваційної спрямованості, активізацію творчо-інноваційної діяльності, формування навичок професійної комунікації та взаємодії, інтеграцію навчально-виробничої взаємодії), засобів дуальної освіти (матеріально-технічні ресурси, інтелектуально-методичні, цифрові інструменти, організаційної взаємодії з підприємствами). Матеріали дослідження можуть бути використані в освітніх установах для підготовки майбутніх фахівців, забезпечуючи їх високий рівень професійної готовності та конкурентоспроможність на ринку праці; програми авторського проекту «Наставницько-сертифікаційна підтримка професійного зростання».

Результати дослідження можуть бути адаптовані й використані для: вдосконалення теоретичних і методичних засад формування професійної компетентності студентів коледжів із урахуванням специфіки профілю підготовки; розроблення навчальних посібників та методичних вказівок, освітньо-професійних програм і освітніх компонентів; підвищення кваліфікації педагогічних працівників; діяльності педагогічних працівників вищих професійних коледжів.

Викладені положення підтверджуються експериментальними результатами, апробацією на міжнародних конференціях та у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Отримані результати дослідження було оприлюднено в 9 наукових працях, з яких стаття у науковому виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science Core Collection, 3 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 5 тез наукових доповідей.

Зміст опублікованих праць узгоджується із загальною логікою дисертаційного дослідження, відображає його мету, завдання та основні наукові результати. Публікації характеризуються належним рівнем наукової аргументованості, практичною спрямованістю та достатнім ступенем апробації отриманих результатів, що засвідчує повноту висвітлення основних положень дисертації у науковому просторі.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Дисертація є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, у якій викладено обґрунтовані висновки і рекомендації, представлені автором для публічного захисту. Використання ідей і текстів інших авторів має посилання на відповідні джерела. Порушень академічної доброчесності не виявлено, що свідчить про дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності.

Висновки та пропозиції, що викликають певні сумніви, зауваження або вказують на окремі суперечності та можуть слугувати підґрунтям дискусії під час захисту дисертації. Водночас, не дивлячись на відзначені досягнення, дисертація Рень Госі не позбавлена певних недоліків та дискусійних положень, тому дозволимо висловити деякі зауваження та побажання:

1. Доцільно було б більш детально визначити критерії готовності закладів освіти та підприємств-партнерів до впровадження авторської методики щодо формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів КНР, що сприяло б її ефективнішому практичному застосуванню.

2. На нашу думку, окремі положення підрозділу 1.2 тематично перетинаються зі змістом підрозділів 1.1 і 1.3, тому доцільно було б частину матеріалу інтегрувати до зазначених підрозділів, що сприяло б підвищенню логічної цілісності та структурованості першого розділу дисертації.

3. Оскільки експериментальна перевірка методики охоплювала переважно технічні спеціальності, доцільно було б більш чітко обґрунтувати можливості її застосування під час підготовки студентів інших спеціальностей вищих професійних коледжів Китайської Народної Республіки.

4. Враховуючи партнерський характер дуальної освіти, доцільно було б виокремити результати оцінювання авторської методики представниками підприємств як самостійний аналітичний компонент, що сприяло б комплекснішій оцінці її ефективності.

5. У роботі доцільно було б більш чітко конкретизувати функції окремих суб'єктів освітньо-виробничого партнерства на різних етапах реалізації авторської методики, що посилює її практичну спрямованість.

Проте, висловлені зауваження мають рекомендаційний характер і спрямовані на підвищення практичної значущості дисертації в контексті сучасних задач освітніх, педагогічних наук.

Загальний висновок. Дисертація на тему: «Формування професійної компетентності студентів вищих професійних коледжів Китайської Народної Республіки засобами дуальної освіти» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор Рень Госі заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Рецензент завідувач кафедри управління та освітніх технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат педагогічних наук, професор Сергій КУБІЦЬКИЙ